

# KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

1880.

Kolozsvár, szerda, július 14

Tizedik évfolyam.

## Előfizetési felhívás

„KELET” 1880. második félévi folyamára

A „Kelet” előfizetési ára:

|                           |            |
|---------------------------|------------|
| Egész évre . . . . .      | 16 frt.    |
| Fél évre . . . . .        | 8 „        |
| Negyedévre . . . . .      | 4 „        |
| Egy óra helyben . . . . . | 1 „ 50 kr. |

Egyszeri díj: Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva  
Egész évre . . . . . 16 frt.  
Fél évre . . . . . 8 „  
Negyedévre . . . . . 4 „  
Egy óra helyben . . . . . 1 frt 50 kr.  
Egyszeri díj: Egyes szám ára 6 kr.  
Megjelenik a „Kelet” mindennap, az ünnepekét követő napok kivételével.  
Szerkesztői és kiadói szállás: főtér 4-ik szám.  
Kéziratok nem adatnak vissza.

## A SOCIALDEMOKRATIA RÓL.

IV.

1878 a merényletek éve volt; a spanyol, olasz és német császár ellen, valamint akkor még magasabb csak porosz rendőri hivatalnokok ellen elszánt merényletek követték el. Habár teljességgel nem sikerült a merényletek és a socialdemokrata párt vezérei között a közvetlen egybekötést bebizonyítani s ez valószínűleg jövőre sem fog sohasem sikerülni, mindazonáltal Németországban és máshol is a nép nagy többségénél azon meggyőződés uralkodik, hogy a socialdemokrata mozgalmak és a merénylők egymással rokonságban állanak, s hogy a műveltebb osztály szellemét a felforgatás eszméje teljesen áthatotta és hogy a vagyonszármazási osztály ellen folytatott rendszeres lázításoknak és izgatásoknak az államhatalom véget kell hogy vessen. Az 1878-iki német választások alkalmával a nép hangja e tekintetben sürgetőleg és követelőzőleg lépett fel, mincképpen 1878. október 19-én 221 szavazattal 149 ellenében „A socialdemokrata közveszélyes törvényekről” szóló törvény elfogadtatott s a törvény életbelépését rögtön a socialdemokrata egyesületek és hírlapok bezárása és megszüntetése követte. A szóban levő törvény első §-e eként szól: „Egyesületek, amelyek socialdemokrata, socialis vagy communisticus törekvésekkel a létező állami és társadalmi rend felforgatására törekednek, el vannak tiltva. Az egyesületek egyenlőknek tekintetnek bármilyen szövetségeket.” Az egyesületekhez hasonlóan el vannak tiltva a gyűlések, nyomtatványok, melyeknek az előbbiekhöz hasonló irányuk van. A törvény hatálya egyelőre csak két és fél évig terjed.

A socialdemokrata mozgalom természeténél fogva alaposan körül van írva az említett törvény indoklásában, melyből közöljük a következőket: „A socialdemokrata törekvései a modern socialismus és communismus radicalis elméleteinek tapasztalati megvalósítására irányulnak. Ezen elméletek szerint a mai terme-

lési módszer helytelen s a munkásoknak a tőke által való igazságtalan kizsákmányolására törekszik. A munkát fel kell szabadítani a tőke uralma alól, a magánvagyon közvagyonná kell tenni és az egyéni, verseny által szabályozódó termelés helyébe, tervszerű társas termelést kell állítani; az egyén enyészszék el a sorsadalomban. A socialdemokrata mozgalom teljesen különbözik azon humanus törekvésektől, melyek a munkás osztálytársának javítását tekintik feladatuknak, mivel ezek a mai társadalmi rend alapján céljaikat kivihetetlennek tartják és egy nagy társadalmi forradalmat céloznak. Egy ilyen forradalommal egyidejűleg a művelt államok munkás osztályainak nemzetközi egyesülete útján a létező államalkotmányokat akarja felforgatni. Ezen forradalmi és nemzetközi jellegű mozgalom különösen az 1864-ik év szeptember havától nyerte, a midőn Londonban a „nemzetközi munkás szövetséget” alapított. Németországban a socialdemokrata törekvések szervezése Lassalle által történt 1863. Az általa alapított „általános német munkás-egylet”-nek némileg nemzeti és reformatori jellege volt. Nem sokára azonban különváltak a radicalis elemek és 1869-ben „Socialdemokrata munkás-párt” cím alatt Eisenachban a nemzetközi munkás-szövetségeknek filialeja alakult. A két egylet hosszú ideig harcolt egymás ellen, míg nem a radicalis elemek kerekedtek föltúl és 75-ben Gothában egy közös nagy egyletté alakultak. Az új szövetséget programja semmi kétséget sem hagy fenn forradalmi és communisticus törekvéseiről. Maga az egylet egész Németországban el van terjedve. Ezenkívül azonban nagyszámú socialdemokrata helyi egyesületek és különböző iparos szövetségek állanak fenn, ugyannyira, hogy az 1877-ben Gentben tartott socialdemokrata gyűlésen általános elismerésben részesült a német socialdemokrata munkás-párt „nagyszerű szervezete.”

E congressuson a nemzetközi szövetséget a socialis párt általános uniója által feljuttatott. Az erre vonatkozó manifestumban ki van fejtve a közös munkálkodás terve és különös suly van fektetve a politikai működésre, mint az agitatio, a propaganda, a népnevelés és egyesülés fontos tényezőjére. A manifestum e szavakkal végződik: „Szervezkedjék az örökség nélkül maradt osztály minden nemzet kebelében egy nagy, a polgári osztálytól élesen különvált párttá és a socialis párt haladjon körülte az összes többi államok socialis pártjaival. A lé-

reprodukált képzeleink, emlékezeti képeink. De hogyan keletkeznek ezen emlékezeti képek?

A központi szervnek azon tulajdonsága van, hogy korábbi érzéki ingereket maradandóan megtart s azokat alkalmaslag megújítja azon összeköttetésben, melybe rokonság vagy szokás által hoztattak. Ezen képességnél fogva látjuk, hogy körülmények közt az érzéseknek egész csoportja, tér és idő szerint rendezve, több-kevesebb élénkséggel visszaidéztetik.

Az emlékezeti kép mindenesetre lényegesen különbözni fog azon eredménytől, melyet a valódi érzés létrehozott. A legnagyobb kin emlékezete is eltörpül a tűzsurás valóságos fájdalma mellett.

Éber állapotban a képzelet össze-fűzése vagy társítása bizonyos törvények szerint történik s főleg azon törvény szerint, hogy valamely képzelem egy hozzá hasonlóval társul és különösen olyan képzelemmel, mely vele gyakran volt összeköttetésben. A társítási folyamatok teljesen a figyelem uralma alatt állnak. A figyelemnek legalább minden rendezett gondolatmenetnél jelen kellett lenni, hogy ennek bizonyos irányt adjon.

Álomban, midőn a figyelem visszavonult, a társítási folyamatok többé-kevésbé féktelenül űzik játékukat.

A tudat fogalma egyszersmind azon tényt is magába zárja, hogy megtanuljuk éles ellentétét elválasztani a külvilágot saját én-tinktől, hogy öntudathoz jussunk.

tező kiváltságok megsemmisítéséről, jogaitok kivívásáról van szó! Minden állam proletárjai egyesüljétek! „A szervezett proletariatus által felforgatni a létező államrendet, ez képezi végcélját a socialdemocratának.”

Ez ellen lépett fel a német országgyűlés s kezdte meg a német társadalom különböző jótékony egyletek, körházak, aggházak, özvegy- és árva-pénztárak, takarékpénztárak, betegség, halálozás, baleset ellen stb. biztosító intézetek, iparos iskolák, kézműves önképző-egyletek, építési, termelési szövetségek, fogyasztási egyletek, előlegpénztárak által segíteni a munkások sorsán, s ha lehet gyökerében elfojtani a socialisticus törekvéseket.

## KÜLFÖLD.

A francia köztársaság elnöke már aláírta az összes kommunista megkegyelmezésre vonatkozó iratot, hogy az amneszia, melyet a képviselőház bizonyosan elfogadni a szenátus szövegéhez szerint, azonnal tényre válhassék. A képviselőház bizottsága már át is vette a javaslatot és ma terjeszti be jelentését. A rendőrség július 14-ére utasítást kapott, hogy mérséklettel járjon el, engedjen meg mindennemű nyilatkozást, s csak az esetre lépjen közbe, ha komoly tettelegességek fordulnának elő.

A nyelv kérdés Csehországban. A cseh tartománygyűlésnek a nyelv kérdés felett folytatott vitája alkalmával Herbst élesen kikelt a csehek ellen, kiket a tartománygyűlési német többség zajos tetszésnyilatkozatai között „császári és királyi csehek”-nek nevezett. A prágai Politikára a következő megjegyzést teszi: „Örülünk azon elismerésnek, mely e czimben foglaltatik. Nagy elégtételünkre szolgál, hogy ugyanazon oldalról, mely bennünket, hosszú éveken át moszkovitáknak és bazarulóknak nevezett, most egyszerre loyális osztrák érzelmeink ismeretnek el. „A császári és királyi csehek” közönnel tartoznak ezen kitüntető nyilatkozatáért, melyről a kétségtelenül azt hitte, hogy az reánk nézve igen éles szemrehányás. Ha Herbst így nyilatkozik, valóban csodálkozunk kell rajta, hogy egy volt „cs. és kir. miniszter” és egy még jelenleg is „csász. és kir. titkos tanácsos” a saját maga által is hordott címeket reánk gúnyosan alkalmazza. E körülmény az osztrák állapotoknak egy sajgó sebére mutat, melyet ezuttal csak jelezni akarunk s nem tartjuk észszerűnek bővebben fejtegetni. „A lap ezután biztosítja a németeket, hogy a csehek minden körülmény között hívek maradnak az uralkodóházhoz. „A mi népként érzelmek — így végzi — császári és királyi marad; erről meg lehetnek

Az öntudat a tudatnak legkifejtettebb alakja; azonban az öntudat csak részfogalma az általános tudatnak. Végül meg kell jegyeznem, hogy nem vagyunk képesek mindazt, a mi tudatunkban foglaltatik, egyszerre magunk elé állítani.

„Csak futólagosan”, mondja Hering, „lépnek a képzelemek a tudat szinpadára, hogy csakhamar ismét a színpalak mögött eltűnjenek és másoknak helyet csináljanak”; tudatunk gyűpontján keresztül mozognak képzeleink linearis sorban, mint Kussmaul mondja: im Gänsemarsch.

De milyen minőségben folytatják léteiket, ha a gyúpot mögött eltűntek?

E kérdés megfijtésére Stricker tanár a tudatról (eszmelet) szóló értekezésében potentialis és előképzelméletet vagy tudást különböztet meg.

Az első összegyűjtött, megőrzött, tudatunkból kiesett képzelemkből áll; utóbbi, az elűtat, azokból, melyekre adott pillanatban figyelmünket fordítjuk. — E szerint a dolgot így képzelhetjük: a tisztá képzelemeket egy hatályos fény sugar gyűpontjában képzeljük állani, az előbbiekkal összefüggésben levőket gyengében megvilágítottaknak, végre meg nem világítottaknak gondoljuk az összes többi képzelemeket, melyek az egyén lelét képezik.

Alkalmazzuk már most tudatunk éber állapotban való folyamatainak röviden jelzett viszonyait az álomra, ez esetben kiderül, hogy alvás közben az ál-

gyöződve és annál inkább az marad, minél teljesebben megfelel Ausztria történelmivé vált hitvátsának, mely abban áll, hogy összes népei szabadságának és jogainak biztos menhelyet nyujtson.

## Mezőgazdasági szövetségek.

(Folytatás.)

Az okszerűen berendezett gazdaság elmaradhatlan feltétele a fokozottabb marhatenyésztés, mivel főképp ez által vagyunk képesek visszatérni a földnek ama termő erőt, a mit a piaci árrakkal, de különösen a gabonatermeléssel belőle kivonunk. De különben az egyoldalú gabonatermelésnek mindig meg vannak bizonyos hátrányos következményei és végül a legeszerűbben vezetett gazdaság sem hozhatja meg csupán gabonatermelés mellett azt az eredményt, amire különben képes.

Es szólna a marhatenyésztésről, kinek ne esnék fájdalmasan, szemlélni azon valóban ijesztő hanyatlást, a mi e téren hazánkban beállott és van-e valaki, ki be ne látna e főfontosságú gazdasági ág emelésének szükségét. Az e téren hanyatlás nagy részben befolyt a mezőgazdaság romlására, de első sorban ez oka annak, hogy valódi kincseket érő havasi legelőink kímélni nem aknázthatatván, évről-évre használatlanul állanak. — Ki hazánk hegyes vidékeit beutazta, sajnosan szemlélhette azok elhagyottságát és ha gazda volt, fájdalmasan tapasztalhatta, hogy mint hevernek az áldásos legelők évek hosszú során át kihasználatlanul. Csupán elvétve találkoztunk éllett, fel-feltűnhetett előtte, de mindenesetre elenyészőleg csekély számban az ezen havasi legelőket valódi aranybányáká átváltoztatni képes tehén, de rendszeres tejjelgazdálással sehol sem találkozhatott. Folyton a „rosz idők” miatt kell panaszzkodnunk, csak kevésbé sikertűl termés esetén is már hazánk felvidéke nélkülözni kénytelen és az oly csekély áldozatokkal járó kincset nem akad ki felemelje.

Mig tehát első sorban minden jóra való gazdának oda kell törekednie, hogy gazdaságát megfelelő mennyiségű és jó minőségű marhával felszerelje, másrészt igyekezznie kell e gazdasági ágat minél inkább kihasználni. A rónaságon tejjelgazdálással, hegyes vidékeinken a sajtkészítés legyen minden jól berendezett gazdaság egyik főtörekvése; e téren a legnagyobb erőfeszítéssel munkálkodhatunk és tultermelésről nem kell tartanunk, mivel minden erőnk szükséges arra, hogy csak annyit és oly minőségűt termeljünk, hogy a külföldet piacainkról csak némileg is leszoríthassunk. És felemlítve a gazdasági ág ez oldalát, tudva azt, hogy oly árúért, mit irthon elegendő mennyiségben termelhettünk, külföldre adozunk, nem szükséges ezen gazdálkodási irány előnyeit tovább fejtegetni. Igaz, hogy e téren még hátra vagyunk és ezen kezdetlegességtől miudjárt a külfölddel való versenyre gondolni talán túlvérmes gondolatnak látszik:

lános tudat olyan, mint a lecsavart gázlámpa, az öntudat pedig teljesen fel van függesztve.

Ezen állapotban akaratlanul lépnek a képzelmi képeknek sorai a tudatba, melyek a tárgyilagos valóság látszatával bírnak, mert — mint már Strümpel helyesen megjegyzi — a léleknek álomban megvan azon képessége, hogy érzési tudatot nyerjen, a nélkül ehez a külvilág adna lökést.

Ha álmodunk, elhagytuk az éber tudat világát.

A mi belőle álom közben felmerül, azok csak töredékek, melyek többé-kevésbé furcsa, ábrándos összetételű emlékezeti képekből származnak.

A társítási folyamatok nem az éber állapot törvényei szerint mennek végbe, innen van, hogy érzéki élményeink álomban egészen megváltoztatott alakban idézhetnek vissza, hogy semmi sem mutatkozik olyannak, mint a hogy azt valóság-gal megtettük vagy éreztük.

„Soha sem ismétlődik álomban”, mondja Burdach, „az élet fáradalmaival és élvezeteivel, örömeivel és fájdalmaival.”

Ezen kétségbe nem vonható tény némileg élettani magyarázattal bír. Tudjuk, hogy tudatunk folyamatai a nagy agyhoz vannak kötve. Tudjuk, hogy ezen tömött ideghalmaz, mely különböző működési részekkel van ellátva, sok millió működési elemeket (nevezütk őket dücssejteknek) tartalmaz.

Az is világos, hogy azon működési

Hirdetési díjak.

Egy négyszög centiméternyi tér ára 2 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknel külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus der Wollzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallfisch-gasse 10) Rnd. Mosse Publicistische Bureau. Budapestben: Haasenstein et Vogler hirdetés közv. irodája. Goldberger A. hirdetések felvételi irodája Budapestben Szervatár 5. sz.

Nyilvántartási díjak

gármond sora után 25 krajczár fizetendő.

azonban a kivétel nehézségeinek feltűnésénél gondoljunk csak arra, hogy utalva vagyunk reá és becsültesen dolgozva képesek is leszünk.

Ámde egymagára a kisbirtokos erre sem képes; az 1—2 tehénél bíró kisgazda csak nem vehet oly képzett sajtot, ki terményeiből kereskedésre elfogadható sajtot készítsen, a minthogy ez nem is lehet így. Hogy azonban kisebb mennyiségű terményt mégis eme megfelelőbb uton értékesíthesse, társakat fog maga mellé szerezni, hogy így szövetségre, egyesített erővel érjék el azt, mire egyenkint nem képesek. Elegendő számban összeadván teheneiket, az alább részletezett módokatok szerint megalkotják az egyes vidék sajátosságai és szilkségeit szerint a „tejtermelő és tejértékesítő szövetségeket.”

A mennyire feltétele az olesóbb termelésnek az olesó és megfelelő tőke, ép oly feltétel annak a minél olesóbb és megfelelőbb munka-erő alkalmazása. A természeti erőket a tudomány tanítása szerint fel kell használnunk és a drága emberi munkát a gépek és eszközök aránytalanul olesóbb és jobb munkája által kell helyettesíteni.

A mezőgazdasági gépek és eszközök előnyeit ma már többé nem szükség fejtegetni, mely gazda ne ismerné azt a hasznót, a mi a jobb és gyorsabb munkának a mezőgazdaság terén elmaradhatlan jó következménye? Kinek kellene magyaráznunk az újabb kor találmánya szerinti oly igen czélszerű eszközöknek kiszámíthatlan befolyását nemcsak a helyesebb, de mindenesetleg eredményesebb termelésre is, kinek azt, hogy a gépek jobb és gyorsabb munkája ma már az az egyedüli tényező, a mi szabályozza a termelő versenyképességét. — Czélszerű gazdasági eszközök beszerzésére az egyes kisbirtokos is képes, ha saját erejéből nem is, a leendő hitelszövetkezetektől és czéllra nyereségű külsőnnel mindenesetre és minden jóra való kisgazda a szövetségetől felveendő kölcsönt ily eszközök beszerzésére fogja lehetőleg fordítani. — Azonban a kisbirtokosok nincsenek a mint-hogy nem is lehetnek oly helyzetben, hogy egymaguk erejéből gépet vásároljanak. Ámde a mit az egyes, tehetségének csekély volta miatt meg nem tehet, megteheti azt úgy, ha szövetségek többi kisgazda társával. Itt is tehát az önségely hatalmas elve alapján alkotott szövetséget nyujtja azon egyedüli biztos utat és módot, a melyen haladva, a földmives bizton czélhoz jut.

(Vége köv.)

## A török-görög kérdéshez.

Az együttes azonos jegyzék átadása Konstantinápolyban és Athénben naponta várható. Konstantinápolyba a jegyzék már tegnap érkezett meg, de Athénben csak valamivel később kaphatják meg, az átadásnak pedig a portán ugy, mint György király kormányánál egyszerűre kell megtörténnie. A porta egy hatalom részé-

elemek, melyeknek nappal éber állapotunkban legtöbb munkát kell végezni, leghamarabb fáradnak ki s leginkább igénylik az alvás nyugalmát.

A hol azonban alvás közben az ingerek hatnak agyunkra s ezt lelki tevékenységre készítik, ez azon területeken fog fellépni, melyek éber állapotban nem voltak tevékenyek.

Ily módon értelmezhető, hogy az álom régen elmúlt eseményekre vonatkozik, vagy őket alakításai közé igatja. Nem egy csodálatos álom, mely által valamely elrejtett tárgy napfényre kerül, mely által az álmodó fontos papírok léteéről vagy hollétééről értesül, azon látszik alapulni, hogy álom által emlékek idézhetnek elő, melyek éber állapotban elűntek szemünk elől. Sok jut eszünkbe, a mit akaratlagosan tudatunk küszöbén át nem vihetünk.

Igy mondatja Schiller Jankájával:

„Und in dieser Eiche Schatten sass ich gern  
Die Heerde weidend, denn mich zog das Herz;  
Und ging ein Lamm mir in den wüsten Bergen  
Verloren, immer zoigte mirs der Traum,  
Wenn ich im Schatten dieser Eiche schlief.”

Ha egyrészt az álomban oly emlékek idézhetnek fel, melyeket éber állapotban fel nem idézhettünk, úgy másrészt ébredéskor csak gyengén vagy épen nem emlékezünk vissza magára az álomra; mert az álomképek oly kevésbé s oly rendezetlen módon sorakoznak éber élményeinkhez, s mert végre az álomok





A legújabb izlés szerint készült papirokból most érkezvén meg

a „Kelet” nyomdájának

EGY NAGYOBB SZÁLLITMÁNYA,

rendkívüli olcsó árban képes kiállítani a következő nyomtatványokat:

1. Legújabb divatu egész kicziny „modestie”-szerénység-névjegy száz drb. 40 kr.
2. Ugyanez fautánzatu igen szép papiron . . . . . száz drb. 70 kr.
3. Nagyobb névjegy fehér papiron száz drb. 50 kr.
4. Ugyanez háromszoros kemény karton papiron . . . . . száz drb. 60 kr.
5. Legnagyobb névjegy háromszoros kemény karton papiron száz drb 70 kr.
6. Legnagyobb névjegy fautánzatu velin papiron . . . . . száz drb 1 fr 20 kr.
7. Nagy névjegy igen szép cararai márvány utánzatu papiron. . . . . száz drb 1 fr.
8. Béli, májálisi, eljegyzési, menyegzői meghívó legkisebb nyoleczadrész velin papiron . ezer darab 5 frt.

9. Ugyanez nagy nyoleczadrét velin papiron . . . . . ezer darab 6 frt.
10. Ugyanez kis nyoleczad legfinomabb „glazed” papiron . ezer darab 10 frt.
11. Ugyanez nagy nyolcad igen finom velin papiron , . ezer db 7 frt 50 kr.
12. Színes beléptijegy . , ötszáz db 2 frt 50 kr.
13. Ugyanez igen finom vastag színes papiron . . . . . ötszáz db 3 frt 50 kr.
14. Gyászjelentés vékonyabb velin papiron . . . . . ötszáz db 4 frt 50 kr.
15. Kereskedelmi számla velin papiron . . . . . ezer db 6 frt.

Vidéki megrendelések hat óra alatt teljesítettnek.

Csomagolás és szállító levél 20 kr.

Ad. 6917—1879.

## Árlejtési hirdetés.

Közzététik, hogy a Választ-Hidalmási útvonalon Drág- és Hidalmás között levő boltozatos hid kijavitási munkálata folyó hó 19-én d. e. 10 órakor a megye házában tartandó szóbeli árlejtés utján ki fog adatni.

Kikiáltási ár 1524 frt 90 kr o. é.

Árlejtési szándékozók tartoznak az árlejtéshez hozzá szólhatása végett, annak megkezdése előtt, a kikiáltási ár 5 százalékát bánatpénzzül letenni, melyet a kinyilvánított vállalkozó a vállati összeg 10 százalékra kiegészíteni köteles.

A terv és részletes feltételek az aljegyzői irodában addig is megtekinthetők.

Kolozsmegye alispánjától.

Kolozsvártt, 1880. július 10-én.

Gyarmathy Miklós s. k.

alispán.

(265) 1—2

## KORIK BÉLA

tekintélyes zongora és orgona gyárak megbízottja.

Ajánlja a tekintélyesebb ezégekől származó újabb szervezett orgonákat és zongorákat gyári áron, valamint javítottakat a legújabbakban áron; elfogad bármilyen nevezendő orgona, zongora és harmonium javítását és hangolást, a melyek a legjobban és legpontosabban intézettek el, az orgonákért 5 évi és a zongorákért, az általán kiadott utasításhoz tartva 10 évi jót állást vállalok. Utasítás a zongora jó karban tartásához című lap kapható díj nélkül, vidékre bérmentesen Demjén és Demeter urak kereskedésében, valamint nálam.

(263)

Tisztelettel

Korik Béla.

Bel-Szénuteza 2. szám gróf Rhédey-ház.

A Frankfurter Eczet-Essenciából készült

## ECZET

téli besavanyításra a legjobb, mely nem romlik és nem penészedik meg, ajánlom a nagyérdemű közönség figyelmébe.

Ugyszintén kapható raktáromban kittingő

## Pallérozó por

mi egyedüli a maga nemében, lehet, — aranyat, ezüstöt, rezet, pléhet, a legszebben kipallérozni valamint ablak üvegeket tükröt stb. vízzel vegyítve a legfényesebben kitisztítani.

Kapható hid-utczai 3. sz. alatti raktárban a köhid melletti szeglet-boltban

Schopf Bélánál.

(264)

1—18

biztosít BORSZÉK hideg és meleg

## BORSZÉK.

Gyógyhelyiség. Csikmegyében, fűrdőidény-re (saison) kezdetét veszi június hóban és tart szeptember 10-ig. Vasas-földes-érvényes szénsavval telített kelleses izi ásvány-savanyú-víz hideg és meleg fürdői kitűnő eredménnyel használtattak és ajánlatnak gyomor bétesatoma, légzőszervek betegségeiben; vérszegénység, görvélly, angolkór, húgy- és nemzőszervi bajokban; csúsz és kőszvény, máj és lépvérbőség és az idegrendszer többféle bajában, sőt az éghajlati gyógymóddal egybekötve kedélybetegségekben is.

A borszéki savanyú-víz, mely egész Európában el van terjedve, s melyből évenként, már is több, mint 3 millió palack-víz hozatik forgalomba, nemcsak mint gyógyvíz, hanem mint ivóvíz magára vagy borral vegyítve kellemes itató is; dús és állandó köztűt szénsavtartalmú s zavartalan kristály tiszta ártátszó tulajdonát fogva a Continensen ismert savanyú vizek között első helyen áll, s méltán megérdemli a savanyúvizek „királya” czimét.

A fürdők a legnagyobb csúsz-, rend- és kényelemmel vannak berendezve, és a természet helyi nagyszerűségéhez képest fűtési és szórakozásra jól berendezett nagyszerű fenyves-sétányok kínálkoznak.

Fűrdőorvos ez ideig alatt Dr. Fejér David (az összes gyógytudományok tudora; műtő s kiáramított sebészeti tanársegéd).

Van jól berendezett gyógytúra, okleveles gyógyszerész kezelése alatt, van távda és postahivatal; olvasó-, teke- és zongora-terem; jól berendezett vendéglők s kényelmes hálókaházak stb. Zenével a publikumot Salamon János híres kolozsvári kitűnő zenekara gyönyörűdtefi; gondoskodva van a közbiztonság és közegészségügy háborítlan fentartásáról, s végül a közlekedés könnyítése és a n. é. fűrdővendégek tui kényelmének eszközölése szempontjából közvetlen Borszék- és Sz.-Régén között már az idénre július 1-től kezdődőleg társas-gyorskocsi-közlekedés létesített, két ruganyos kocsival hetenkint kétszeri közlekedéssel.

Utasdij: egy 4 személyből álló család után Régentől Borszékig, vagy vissza egy menet 25 frt. személyenként pedig 7 frt 50 kr. o. é. 3—12 éves gyermekek és eséléd-személyzet fele díjjal.

Felvételi iroda Sz.-Régénben a „fehérbarány” vendéglőben, Borszéken a gyorskocsi szállodában.

Kelt Borszéken, 1880. május hóban.

A borszéki üzlet- és fűrdő-igazgató bizottmánya.

8—\*

(209)

Első erdélyi Gazdasági-Gépgyár vas- és érczöntőde.

DIETRICH SÁMUEL

Kolozsvártt.

(Főtér Báró Bánffy Albert háznál.)

Ajánl: Olajkencébe tört és száraz festékek,

Perlmoosi Portland-Cement,

Kufsteini (hydraul) vízhatlan meszet

gyári áron; továbbá dusan berendezett raktárt tart: minden a fűszer-, gyógyanyag- és vas szakmába vágó czikkekből, a legjobb minőségben mérsékelt olcsó árak mellett s vidéki megrendeléseket is pontosan eszközöl.

A magyar államvasútak (keleti vonal) szállítási irodája.

(255)

6—12

Nyomatott a KELET” nyomdájában Kolozsvártt.